

NEBOŽTÍK na bále

Venku mrzlo jen praštělo, sněhu po kolena. Ladovská zima, jako když namaluje. Vražda se k ní nehodila ani za mák.

Dozorčí, který přišel ohlásit na kriminálku návštěvu, vyhlížel zmateně: „Člověče, ta ženská mluví dost divně, možná je blázen ale vyslechnout by se měla!“

V tom ohledu mu službu konající kapitán Mareček dal ovšem zapravdu. Dotyčná – docela pohledná, mezi pětadvaceti a třiceti, blond – mu přišla povědomá, ale to je starému kriminalistovi s dobrou osobní znalostí v okresním městě víceméně každý. A když ji trochu uklidnil a poprvé přiměl k rozumné řeči, shledal, že tohle bude vážná věc. A že si dotyčná úplně nevymýšlí, třebaže její historka vyhlížela nevěrohodně – v některých detailech víc než to.

Celá kauza započala v Jiřkově, což je větší ves kousek od Rychnova. Mají tam vyhlášenou hospodu s velkým tanečním sálem a v plesové sezóně jeden bál za druhým. Kapitánova návštěvnice se na jeden

z nich, sobotní, hasičský, vydala taky – se svým známým, jak cudně dodala. U stolu se seznámili s dalším chlapíkem – a tady začínaly ony podivnosti. Dotyčný byl údajně od kriminálky, z kraje, jmenoval se Radovan Peček – a kapitán o takovém rozhodně neměl tuchy, třebaže z kolegů znal kdekoho. Slečna Tomšíková – Helena Tomšíková, tak se představila a na rozdíl od dotyčného „kriminalisty“ se tak i jmenovala, jak doložila občanským průkazem – se na bále kapánek nudila. Její přítel po parketu moc neregistroval a navíc měl hluboko do kapsy – což byl i slečnin setrvalý problém.

V občance měla jakési razítko ze zaměstnání, ale na přímý dotaz pípla cosi o tom, že ve špitále už neuklízí, málo platili a „bylo to tam vážně hnusný“. Za onoho času taková věc hraničila s paragrafem hovořícím o příživnictví, ale kapitán Mareček měl v popisu práce násilnou trestnou činnost a prkotiny řešit nehodlal. Aspoň zatím nikoli.

Údajný kriminalista se na bále choval dost podivně: nejenže bez příčiny dvojici svých spolustolovníků mával před nosem

jakýmsi průkazem, ale pochlubil se i pistolí. Údajně služební – podle toho, jak ji slečna Tomšíková kapitánovi vypodobnila, vypadalo to na šestpětáctičku. Duo.

„Bavili jsme se o všem možným, hlavně o penězích,“ vykládala už trochu zklidněná dívka, „když ten můj známější povídá – a hele, starej Tuček je tu taky! Ten by nás mohl založit, kdyby chtěl.“

Kapitána hned zajímalo, kdo dotyčný Tuček je, a Helena Tomšíková ruče vysvětlila, že jde o jistého důchodce z osady u Jiřkova, který je podle všeobecného mínění v balíku. Žije si nad poměry, neboť má bráchu v Austrálii nebo kde, a ten mu posílá prachy a věci, které pak dědek prodává. Peníze prolévá hrdlem a...

Vzlykla? Vážně! Došlo jí, že v případě dotyčného zazobance Tučka by byl spíše na místě čas minulý. Neboť jak vzápětí vyhrkla, on byl ten, kdo oné mrazivé noci přišel násilně o život. Kvůli slibné peněženke, již měl v saku, a jež se nakonec ukázala podstatně hubenější, než se u stolu našeho trojlístku předpokládalo.

Jak z vyprávění slečny Heleny vyplývalo, původně mělo „očesání“ starého Tučka proběhnout zcela nenásilně a víceméně po dobrém. Její přítel Cimbálek měl před hospodou auto, zánovního žigulíka. To bylo v třiaosmdesátém nějaké fáro! A když klimbáčího zbohatlíka probudil a nabídl mu odvoz na další pijáckou štaci, zazářila Tučkově prasečí očka a na nadšený souhlas nemuseli čekat. Dědek se zalíbením kvitoval i fakt, že předpokládaného večírku v soukromí se zúčastní i přítomná Helena Tomšíková. Mladé maso měl rád, i když se už na moc nevzmohl, jak tvrdily lehčí děvy z okolí, jež za peníze svolily k návštěvě jeho kutlochu.

„Tak jsme zaplatili útratu a vypadli,“ řekla vábníčka Helena.

Plurál v její větě značil: ona, její přítel Cimbálek, starý Tuček – a ovšem i tajemný kriminalista jménem Radovan Peček, jenž se jal celé věci nadmíru aktivně účastnit, respektive se dokonce ujal velení. Aspoň podle verze slečny Tomšíkové, jejíž pohledná tvář kapitánu Marečkovi připadala čím dál známější. Až mu to konečně nedalo, dal slečně uvařit kafe, dovolil jí, aby si zakouřila – za oněch časů to ještě nebylo na policejní půdě přísně zapovězeno! – a sám si skočil do kartotéky. A jeho policejní pamatováček triumfoval! Navzdory svým šestadvaceti rokům měla Tomšíková za sebou už trojí pletky s paragrafem a třikrát už si je odseděla! Zlodějny a účast na loupeži. Svědkyně náramně důvěryhodná, pomyslel si věčně kapitán. Ale když se vrátil do kanceláře, pochopitelně se dál choval stejně zdvořile. A naslouchal historce své návštěvnice, jež už nabyla na sebevědomí a lhala jak když tiskne.

Tvrdila, že společnost, jež dorazila asi ve dvě ráno do jejího bytu, se dlouho nezdržela. Všichni si dali kávu, ale protože se ukázalo, že Helena nemá doma žádný alkohol, pánové se měli záhy k odchodu.

„A já byla ráda, šla jsem si lehnout,“ tvr-

dila. „Jenže moc jsem toho nenaspala, asi za hodinu za půldruhé se vrátili kluci už bez dědka nazpátek. A vykopili mi celou tu hrůzu!“

Trojice mužů zajela autem k lesu – domnělý kriminalista tvrdil, že má nedaloko kámoše, který doma pálí a určitě jim ještě naleje, ale nedokázal k němu v temné noci trefit – a tam vůdce výpravy zavelel: stát, jde se močit! Vyjádřil to ovšem jinak, takže se to rýmovalo, a všem to připadlo náramně vtipné. Helenin kámoš, jak pak odpřisáhl své přítelkyni a jak ona věrně pověděla na kriminálce, stál při oné činnosti trochu stranou, ale ve svitu měsíce zahlédl, jak se starý s tím „poldou“ drží kol ramen – jako staří kámoši. Trvalo jim to ale dlouho, tak se vrátil k autu a zalezl dovnitř, do tepla. Uslyšel cosi jako výstřel, a když dorazil k autu ten polda, byl sám.

„Já toho dědu střelil,“ oznámil suše.

Beze slova pak odjeli zpátky k Heleně, kde vytažali z vozu věci, které tam po starém zbyly: dvě tašky s nákupem ze samošky a nějakými svršky. Potraviny si Helena po krátkém přemlouvání vzala a dala do spíže, svetr a kalhoty spálili v kamínkách. Byl to šunt, umělina, ale rozhicovaly je pěkně.

Pak následovalo dělení hotovosti z dědkovy peněženky, již šikovný „kriminalista“ u mrtvolu nenechal. Ale čekali víc, mnohem víc, buďto pověsti přeháněly, anebo byl dědek opatrný a vzal si s sebou málo. Anebo že by ten den hodně utratil? Zkrátka,

dvě stovky úhrnem! V drobných: stovka, padesátka, dvě dvacký a dvě pětikoruny. Bída s nouzí. Heleně dali šest pěttek. Sice nebyla ani na místě činu, ale hostila celou společnost. O zbytek se šáblí oba chlapi rovným dílem, a někdy k sedmé ještě Helenin přítel odvezl „poldu“ na vlak.

„A proč jste nakonec všechno udala?“ zajímal se kapitán.

„Dostala jsem strach,“ vzlykla pateticky. „Co kdyby se ten s pistolí chtěl zbavit svědků? Byla bych první na ráně!“

Výjezdovka zajela na místo, jež Helena popsala. Naštěstí už tři dny nepadal nový sníh, takže hledání mělo úspěch. Po necelé hodině našli mrtvé tělo, zmrzlé na kost. Vrah – nebo vrazi? – je odtáhl z místa, kde se střelilo, do houští. Ale jen tak tři čtyři metry. Moc se nepředřel. Krvavý flek na sněhu v slunečním svitu lednového poledne zářil do daleka.

Provéřit totožnost nebožtíka bylo neobvykle snadné: v saku měl doklady, a navíc šlo o figurku známou v celém okrese. Vrah ho střelil do levého spánku a hlaveň pistole v té chvíli byla hodně blízko hlavy: pět, maximálně deset centimetrů, kůži ožehl výstřel a jeho zplodiny se vpekly kolem rány.

Kriminálka si zajela pro dalšího z aktérů noční vraždy: Helenina kámoše Cimbálka. Mimochodem, ani on už nebyl na kriminálce úplný začátečník, seděl ovšem zatím jen jednou. Pro výtržnictví a ublížení na zdraví. Prostě rvačky. Potvrdil sice její výpověď, ale drobné rozdíly v jejich vyličení celé události naznačovaly, že se odehrála podstatně jinak. Důležité teď bylo najít co nejrychleji třetího žijícího účastníka vraždy a údajného vlastního pachatele, majitele oné vražedné zbraně, který se vydává za kriminalistu.

Jeho podrobný popis, který oba svědkové a zřejmě spoluviníci podali, a nahlednutí do fotokartotéky trestaných osob přineslo kýžený úspěch. Falešný kriminalista vystupoval pod skoro pravým jménem – jmenoval se Radovan Pešek, nikoli Peček, jak se na plese představoval – bydlel na ubytovně Povrchových dolů v nedalekém Rychnově nad Kněžnou. Na dole taky pracoval jako provozní zámečník, a se

zámky souvisela i jeho dosavadní zločinecká minulost. Vykrádal byty a venkovské prodejny a navzdory mládí pouhých čtyřadvaceti roků už seděl třikrát. Prvně půl roku ještě jako mládežník, pak rok a záhy poté dva. Teď už byl „na frajfuse“ osm měsíců – ale jak se zdálo, už to dlouho nepotrvá.

Kupodivu, nebyl na útěku. Vrah, jenž v noci ze soboty na neděli chladnokrevně odstřelil člověka kvůli penězům, jež dotyčný ani neměl, šel v pondělí ráno řádně na šichtu a normálně makal, poobědval v závodce, a když na něj na šatně vybafli dva chlapi v uniformách, pokrčil jen rameny.

„Kam bych zdrhal?“ opáčil. „Za kopečky to nejde a tady máte všechno obšancovaný.“

Vražednou zbraň našli v jeho věcech na ubytovně. Mimochodem, i s doklady ji šlohl v pátek skutečnému kriminalistovi, jenž přechodně spával ve vedlejším pokoji, a ještě chudák ani nevěděl, že o tak podstatný majetek přišel. Přechovávat nabitou zbraň v nezamčeném nočním stolku podle regulí zrovna nebylo, ale v rámci radosti, že jde případ vraždy tak rychle ke konci, se na to tehdy snad i zapomnělo...

Radovan Pešek začal vypovídat zcela spontánně, kouřil jednu od druhé a taky si od vyšetřovatele vyprosil dvě lahvové desítky, že mu jinak vyschne v krku, a to nemohli připustit. Jeho verze celé události se ovšem poněkud lišila od historky, již předestřela kapitánu Marečkovi Tomšíková a kterou poněkud v jemnostech popletl její přítel Cimbálek. Vymýšleli si příběh společně, ale kdo by si to pamatoval, připustil později.

Očesání starého Tučka mělo nenásilně proběhnout už v autě, kde vznikla tlačeniště, jenže dědek měl upnutý zimník a do šosu se mu nedostali. Pak, když šel u Tomšíkové na záchod, mu prohledali kapsy zimáku – ale nic. Tak se Pešek naštvál a rozhodl se přitvrdit. Praštil Tučka pažbou do zátylku, jenže dědek měl tuhé kořínky. Na návštěvě se mu ale od té chvíle nechťlo líbit, tak ho zase naložili do auta, že ho odvezou napojit jinam. Jeli všichni, i s Helenkou. Až k tomu lesu. Vymočit se šli ovšem jen pánové, a než střelil Pešek Tučka do spánku, požádal nového kámoše Cimbálka o schválení.

„Jasná zpráva, napal mu ji,“ pravil dotyčný.

„To není pravda, já si na to nevzpomínám,“ ječel Cimbálek, když mu to z Peškova protokolu přečetli.

A nevzpomínal si ani při konfrontaci, tohle byla jediná malíčkost, na které se spolupachatelé neshodli. Až jim prokurátor vysvětlil, že na tom zas tak moc nesejde, že mord zůstane mordem. Se schválením i bez něj.

Soudce, když naděloval, spočinul zrakem se zvláštním zalíbením na střelci: Pešek dostal flastr, dvacet roků ve trojce. Tomšíková čtyři ročky a Cimbálek pět let, oba v první nápravě. Už je to skoro čtvrt století. Kdepak je jim všem asi konec?

Jan J. VANĚK

Ilustrační foto Václav ŠEBEK

